

6 . P Ř Í L O H A

**Prohlášení
k
životnímu prostředí
(období 2007 – 2009)**

EMAS

Ověřený systém
environmentálního
řízení

REG.NO. CZ-000014

**OHL ŽS, a.s.
závod Dopravní stavby**

6.1 Úvod

Tato Příloha k Prohlášení k životnímu prostředí je zpracována za OHL ŽS, a.s., závod Dopravní stavby za období let 2007 – 2009.

V této Příloze k Prohlášení k životnímu prostředí jsou uvedeny nejvýznamnější ukazatele našeho závodu ve vztahu k životnímu prostředí, včetně stanovení a plnění určených cílů.

6.2 Monitorování a měření environmentálních ukazatelů

Závod Dopravní stavby má zaveden trvalé monitorování environmentálních ukazatelů, které odrážejí vliv činností závodu na životní prostředí. Závod se snaží vytipovat co nejvhodnější ukazatele, které umožní meziroční srovnání pro hodnocení vývoje vlivu našich činností na životní prostředí.

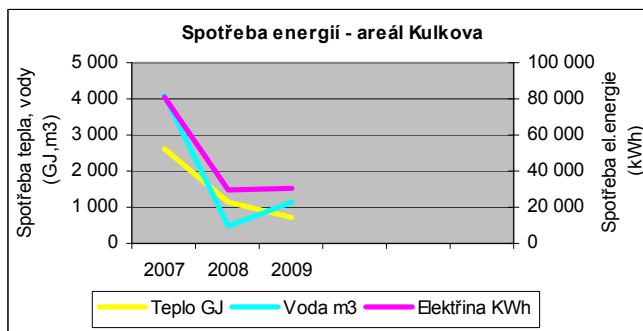
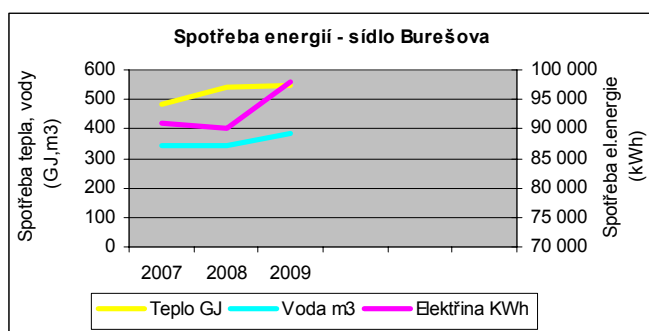
Vzhledem k charakteru našeho podnikání – realizace širokého spektra stavebních zakázek, jsou ukazatele přímo ovlivněny charakterem a typem jednotlivých zakázek v daném období a dále vzdáleností jednotlivých staveb od místa sídla závodu a v neposlední řadě také klimatickými podmínkami.

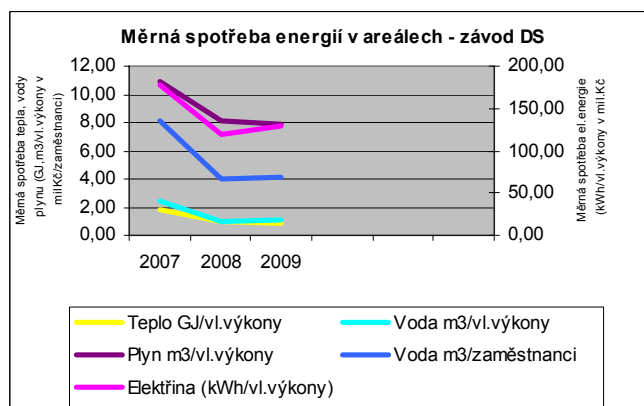
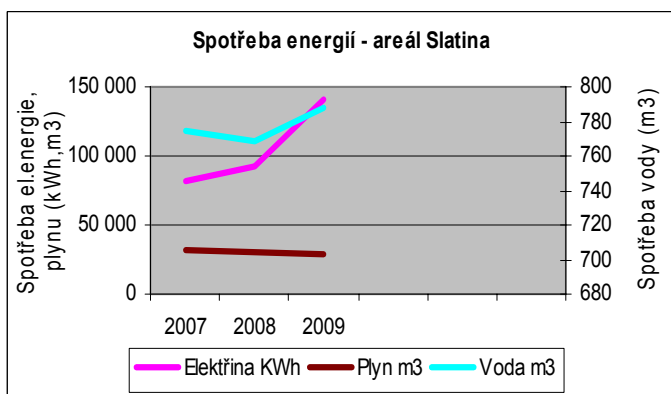
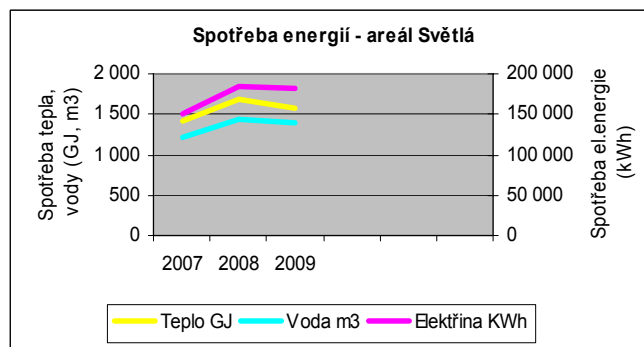
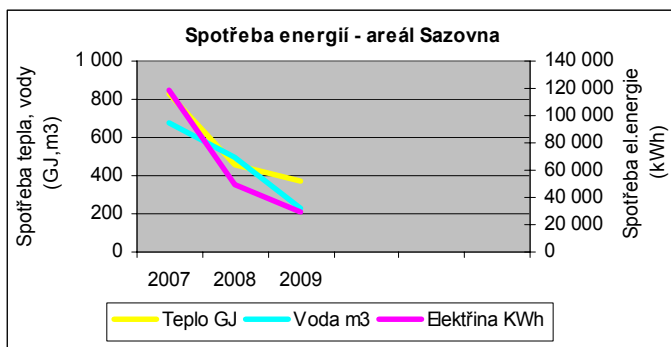
Přesto i nadále budeme přezkoumávat vhodnost jednotlivých současných i dalších možných ukazatelů, mj. i za přispění výstupů ze zavedeného environmentálního účetnictví.

□ Energetická účinnost a voda

Závod nemá vlastní zdroj elektrické a tepelné energie. Pro zajištění areálů a výrobních procesů je do závodu dodávána energetickými závody příslušných rozvodných závodů. Plyn se spotřebovává pouze pro topení v areálech. Voda je v areálech spotřebovávána pouze na provoz sociálních zařízení a při odběru pitné vody pro přímou spotřebu, není vstupem do žádného procesu.

Závod se i nadále snaží snižovat v absolutních hodnotách spotřebu energií v návaznosti na opatření vycházející z energetického auditu provedeného v roce 2004.

Díky opatřením na základě energetického auditu a neustálému zvyšování povědomí u zaměstnanců o hospodaření s energiemi se nám celkově za závod prozatím daří neustále snižovat měrnou spotřebu energií u závodu a u většiny druhů energií snižovat i jejich celkovou (absolutní) spotřebu. Jedním z faktorů, které ke snížení spotřeby energií přispěli byly samozřejmě i celkem příznivé klimatické podmínky v letech 2006 až 2008 a rovněž vzdálenost staveb od areálu, kdy zaměstnanci mají zajištěno ubytování apod. v místě stavby a tudíž se tolik nezdržují v areálech.

Zvýšení spotřeby el. energie v sídle OHL ŽS, a.s. na Burešově ulici je dáno především instalací klimatizace, za účelem zlepšení pracovních podmínek v letních měsících. Klimatizace byla v roce 2008 instalována i v dalších částech budovy, proto neustále stoupá spotřeba el. energie.

Zvýšená spotřeba vody v areálu Brno-Slatina je způsobena zvýšeným objemem výroby při svařování betonářské oceli na stř.2153, která poskytuje sociální zázemí i pro jejich podzhotovitele.

□ Rozbory odpadních vod – areál Ostrava – Sazovna (povolené limity ČOV)

V areálu Ostrava – Sazovna je odpadní voda vypouštěna z ČOV do vodoteče Černý příkop. Rozbory odpadní vody za posledních 5 let ukazují, že průměrná naměřená hodnota je pod stanoveným povoleným limitem.

Povolený limit stanovený Magistrátem města Ostravy, odbor vodního hospodářství a zemědělství je:

- BSK₅ – 25 mg/l (maximální hodnota)
- NL – 30 mg/l (maximální hodnota)

Od roku 2004 je přepracován provozní řád ČOV a upravena četnost odběrů (1x za tři měsíce) v souladu s vydaným povolením, rozbory jsou rozšířeny o CHSK, pH a Amonné ionty. Všechny stanovené limity jsou plněny a nejsou překračovány.

□ Rozbory odpadních vod – areál Ostrava – Sazovna (povolené limity odlučovače ropných látek)

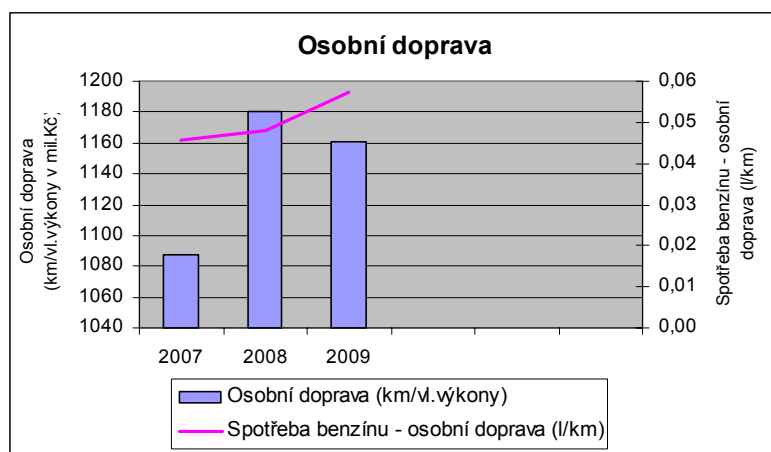
Rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č.j. MSK 197646/2007 ze dne 12.5.2008 bylo OHL ŽS, a.s. povoleno vypouštění odpadních vod z odstavných ploch v části areálu Ostrava – Sazovna, do vod povrchových vodního toku Černý příkop, v následujícím rozsahu:

	Hodnota „p“	Hodnota „m“	Bilanční suma
ukazatel	mg/l	mg/l	tun/rok
NL	25	50	0,0025
C ₁₀ -C ₄₀	1,0	2,0	0,0520

„p“ – přípustná hodnota ukazatelů znečištění odpadních vod
 „m“ – nepřekročitelná hodnota ukazatelů znečištění odpadních vod

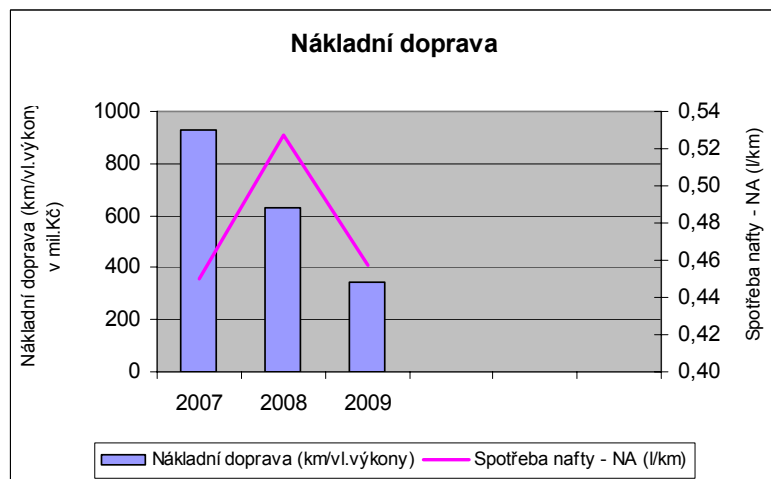
Toto povolení je platné do 30.4.2012. Odběry vzorků stanovených ukazatelů budou odebírány 4x ročně. Veškeré vzorky, ať z ČOV nebo z tohoto výpustního objektu odebírá odborně způsobilá osoba, a je to v kompetenci firmy MCG Real, a.s., která se od 1.10.2006 stará o správu ve všech areálech.

Osobní doprava

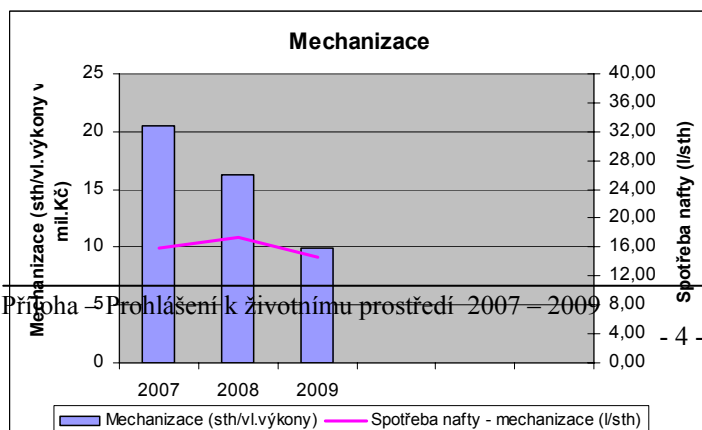
Najeté kilometry v osobní dopravě jsou dány především rozložením zakázek (závod působí po celém území ČR a také v zahraničí). Téměř ve všech osobních automobilech jsou zabudovány programy na měření spotřeby, které umožňují okamžitou kontrolu. Je zajišťována postupná obměna vozového parku u všech typů vozidel a také mechanizace. Spotřeba benzínu je mírně vyšší, toto je způsobeno především hustotou dopravy v městských aglomeracích.

Nákladní doprava

Spotřeba PHM a ujeté kilometry v nákladní dopravě jsou rovněž dány rozložením a charakterem zakázek závodu, ale také složitostí terénu a rovněž také stářím vozového parku.

Mechanizace

U mechanizace je snižování strojohodin dáno především typem zakázek a efektivnější koordinací využití mechanizace.

Od roku 2002 probíhá postupně u veškeré mechanizace závodu výměna hydraulických náplní

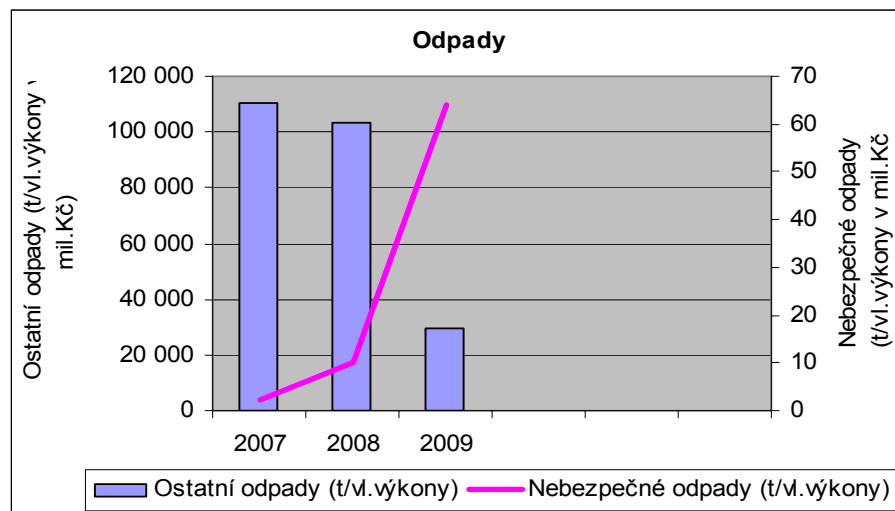
za náplně ekologické a šetrné k životnímu prostředí. Tyto náplně jsou ekologicky odbouratelné.

☐ Materiálová účinnost

	2007	2008	2009
Množství štěrku z drcení inertního odpadu (m ³)	18 717	16 250	15 746
Kolejnice (t)	4 636	2 640	2 082
Betonové pražce (ks)	49 200	45 168	41 162
Beton (m ³)	17 881	28 207	26 364
Tříděné kamenivo, štěrk (t)	171 105		252 910
Papír (t)	3,6	4,28	6,28
Vlastní výkony (mil.Kč)	2 944,49	3 750,12	3 714,65

Poznámka : spotřeba papíru je uváděna za celou a.s.

☐ Odpady

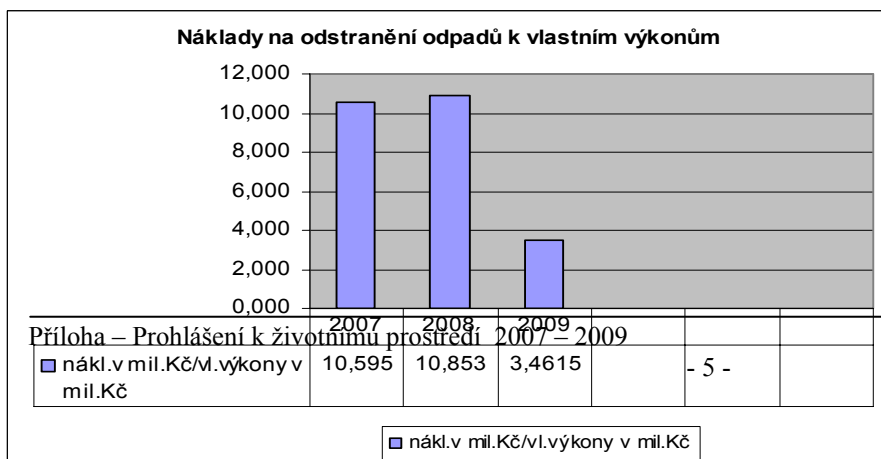

Odpad se třídí na složky nebezpečné a ostatní. Dále se třídí na složky určené k recyklaci a komunální odpad.

Na jednotlivých stavbách v závislosti na prováděných pracích se závod rovněž snaží třídít jednotlivé složky odpadu. Třídění jednotlivých odpadů na stavbách se pohybuje zhruba kolem 80 % - 90 % vyříděných odpadů.

V roce 2009 došlo k výraznému nárůstu nebezpečných odpadů – jedná se o především o odpad 170204 (sklo plasty a dřevo

obsahující nebezpečné látky – konkrétně dřevěné pražce), který vznikl na stavbě Rekonstrukce žst.Kolín, kde jsme byli oproti zvyklostem původcem odpadu.

V letech 2007 a 2008 došlo k nárůstu ostatních odpadů – jedná se především o odpad typu zemina a kámen, které

tvorí cca 80 % všech odpadů vyprodukovaných v letech 2007 a 2008. Je to dáno především postupem prací na jednotlivých stavbách.

V roce 2008 došlo k mírnému nárůstu nebezpečných odpadů – jedná se především o odpad 130502 (kal z odlučovače olejů) a 170601 (izolační materiály s obsahem azbestu).

V návaznosti na uzavřenou smlouvu s firmou OZO Ostrava, a.s. závod netřídí odpady podobného složení jako je komunální odpad (papír, plasty, textil, dřevo, apod.). Tyto složky jsou shromažďovány samostatně od běžného komunálního odpadu a odevzdávají se firmě OZO Ostrava, s.r.o. , která tento druh odpadu využívá k výrobě náhradního paliva „PALOZO“ pro cementářské pece.

Dále firma OZO Ostrava, s.r.o. **odkupuje následující odpady:**

- odpadní motorové a převodové oleje (kód odpadu 130208);
- hydraulické oleje (kód odpadu 130113)
- olovněné akumulátory (kód odpadu 160601).

Zpětný odběr	2007	2008	2009
Minerální oleje	-	1,530 t	1,95
Pneumatiky	127 ks	252 ks	152 ks
Olov. akumulátory	-	23 ks	12 ks
Výbojky a zářivky	-	598 ks	520 ks
Počítače	-	-	2 ks
Telefony, faxy	-	-	-
Rádia, TV, lednice	2 ks	6 ks	-
Malé el. nástroje	21 ks	15 ks	50 ks
Tonery	12 ks	28 ks	-
Chladničky	-	9 ks	-
Malé domácí spotřebiče	-	2 ks	1 ks
Velké domácí spotřebiče	-	5 ks	-
Jiné	-	4 ks	16 ks

□ **Recyklace**

Při práci na koridorových stavbách se používá velké množství štěrku. Z části se využívá štěrk zrecyklovaný. Obecně se dá říct, že poměr nového a zrecyklovaného štěrku je zhruba 20%. Vždy záleží na konkrétních stavbách. Z celkového množství štěrku, který jde na recyklaci, se zhruba 75% vrací zpět na stavbu, 25% je štěrk odpadní.

Recyklace (t)	2007	2008	2009
Štěrk	56 156	40 338	79 204
Beton, betonová suť	4 431,774	11 477,15	50 049,73
Asfaltová směs	7 116,350	24,85	70
Zemina a kamenivo	-	28 452,41	36 618
Odpad k recyklaci (t)	2007	2008	2009
Asfaltové směsi		2353,89	740
Odpadní beton	5 196	6144,49	12170,32

□ Biologická rozmanitost

V návaznosti na pravidelná přezkoumání environmentálních aspektů a jejich dopadů a provádění environmentálních auditů probíhajících na závodě Dopravní stavby můžeme konstatovat, že tento indikátor v oblasti biologické rozmanitosti není pro naše významné environmentální aspekty relevantní.

□ Stížnosti a nehody z oblasti ekologie

Rok	2007	2008	2009
Stížnosti laické veřejnosti	0	0	0
Nehody	0	0	2 *
Pokuty	0	0	0

1*) Stavba „Modernizace traťového úseku Mosty u Jablunkova-Jablunkov“ – dne 10.9.2009 se na nájezdu k budovanému násypu u koleje č.1 v km 298,180 převrhla Tatra vozící zeminu určenou k budování násypu. Hrozil únik PHM do přilehlého potoka. Po proudu potoka byla instalována norná stěna a pod nádrž Tatry byl nasypán sorbent. Následně byli přivoláni hasiči a Policie ČR. Pod jejich dohledem bylo započato s vyprošťováním vozidla. Po vyproštění bylo zjištěno, že únik paliva byl minimální a byl zachycen sorbetem, k úniku do vodního toku nedošlo. Použitý sorbent byl předán k odstranění oprávněné firmě.

2*) Stavba „Rekonstrukce železničního uzlu Břeclav, 1.stavba“ – dne 17.6.2009 došlo při posunu prováděném v rámci stavebních prací k úniku cca 40 l motorové nafty do kolejového lože. Příčinou bylo roztržení palivové nádrže hnacího vozidla o kolejnice uložené vedle koleje po které byl posun prováděn. Byla přivolána Hasičská záchranná služba ČD, která provedla opatření k zabránění dalšímu úniku ropných látek a případnému požáru. O události byl informován MÚ Břeclav-odbor životního prostředí a Policie ČR. Kontaminovaný šterk byl ve spolupráci s odbornou smluvní firmou odtěžen v časovém rozsahu 3-4 hod. po události v objemu 8,5 t a odvezen na dekontaminační plochu. Nedošlo k ohrožení podzemních ani povrchových vod ani k úniku do kanalizace.

□ Hodnocení souladu s legislativou

Hodnocení souladu s právními požadavky bylo na závodě Dopravní stavby prováděno podle aktuálního Registru právních požadavků (při provádění interních auditů a kontrol na stavbách).

Hodnocení souladu s jinými požadavky se provádělo podle Plánů EMS na stavbu, kde jsou tyto požadavky specifikovány.

Na základě výše uvedených kontrol lze konstatovat, že závod Dopravní stavby je v souladu s právními i jinými požadavky.

□ Hodnocení spokojenosti zákazníků

Na základě dosud provedených hodnocení z dokončených staveb lze konstatovat, že při realizaci prací byly z pohledu zákazníků dodrženy všechny zásady ochrany životního prostředí.

V roce 2007 dostalo vedení stavby Tábor – Doubí u Tábora (IV. železniční koridor) poděkování od starostky města Tábor za pomoc při požáru skládky Želeč. Závod Dopravní stavby zajistil techniku, která mohl navážet zeminu na skládku tak, aby se eliminovalo další rozšíření požáru.

□ Výkaz environmentálních nákladů a výnosů

Kategorie envi.nákladů	2007	2008	2009
Prevence znečištění – externí služby (tis.Kč)	153	406	526
Školení vlastních zaměstnanců	295	379	485

6.3 Environmentální cíle závodu Dopravní stavby

6.3.1 Naplnění stanovených cílů závodu Dopravní stavby – rok 2009

Cíl 1/08: V souladu s Plánem odpadového hospodářství OHL ŽS, a.s. využívat zpětného odběru vybraných výrobků a využití odprodeje odpadů.

Program EMS 04/2008

Odpovědný: vedoucí zaměstnanci závodu Dopravní stavby

Termín: 01/2010

Pneumatiky: cílová hodnota **100%** splněno
odevzdáno zpětným odběrem 152 ks pneumatik

Oleje: cílová hodnota **45%** splněno (100%)
odevzdáno 1,95 tun oleje - všechny odpady odevzdány formou zpětného odběru, není žádný výnos z prodeje

Olovněné baterie a akumulátory: cílová hodnota: **88%** splněno (100%)
odevzdáno 12 ks olovněných akumulátorů, což tvoří 100% všech likvidovaných akumulátorů na závodě Dopravní stavby

Zářivky: cílová hodnota **80%** splněno (100 %)
odevzdáno 520 ks zářivek – všechny odpady odevzdány formou zpětného odběru

Elektrické a elektronické zařízení: cílová hodnota **75%** splněno

Jako zpětný odběr bylo odevzdáno:

Osobní počítače vč.periferií	2 ks
malé+velké domácí spotřebiče	1 ks
malé el. nástroje	50 ks
lešení KOVONA	9308 ks
jiné	16 ks

jako odpad bylo odevzdáno:

- Kód odpadu 200123 (zařízení s chluorovodíky) – **3 ks** ledniček (neúplné zařízení, nemohlo tedy být využito zpětného odběru) **za 2607,23 Kč** (stř. 2021);
- Kód odpadu 160214 (vyřazené elektrozařízení bez N složek) – **0,031 tun** (stř. 2053); **za 80,60 Kč** (stř. 2053);
- Kód odpadu 160213 (vyřazená elektro zařízení N) – **13,2 tun** (stř 2025; stavba Plzeň-Bolevec měnárna 800W626); **bezúplatně**
- Kód odpadu 160602 (nikl-kadmiový akumulátor N) - **0,21 tun** (stř 2025; stavba Plzeň-Bolevec měnárna 800W626); **bezúplatně**
- Kód odpadu 200136 (vyřazené elektrické a elektronické zařízení bez N složek) – **0,038 tun** za **105,05 Kč** (stř. 2021)
- Kod odpadu 2035 (vyřazené elektrické a elektronické zařízení N) – **0,06 tun** za **797,40 Kč**

Celkové náklady: 3 590,28Kč

Jako odpad 170405 (železo nebo ocel) bylo odprodáno:

3,72 tun	9.300,00 Kč	(středisko 2023)
10,3 tun	17.426,00 Kč	(středisko 2021)

Celkové výnosy 26.726Kč z toho 9.300,- bylo přefakturováno SŽDC jako výtisk.

Cíl 2/08: V souladu s Plánem odpadového hospodářství OHL ŽS, a.s. zvýšit množství předávaných stavebních odpadů k využití formou recyklace.

Program EMS 05/2008

Odpovědný: vedoucí zaměstnanci závodu Dopravní stavby

Termín: 01/2010

**Zvýšit předávání množství stavebních odpadů formou recyklace cílová hodnota: 57%
Cíl byl splněn.**

Na stavbách bylo v roce 2009 jako materiál recyklováno:

Beton	49.894,00 tun
Cihly	460,00 tun
Asfaltové směsi neobsahující dehet	70,00 tun
Štěrk	79.204,00 tun
Zemina a kamenivo	36.618,00 tun
Suť	155,73 tun
Celkem	166 401,73 tun

Tyto materiály nejsou brány jako odpady v evidenci odpadu v IS Progres jsou vedeny pod kódem „vyu“, nejsou ohlašovány na jednotlivé úřady.

Odborným firmám bylo jako odpad předáno k likvidaci formou recyklace:

170101	stavební odpad - beton	12.170,32tun
170904	směsné stavební a demoliční odpady	1.435,84 tun
170302	asfaltové směsi	740,00 tun
Celkem		14.346,16 tun

Za závod Dopravní stavby bylo vyprodukováno celkem **47.751,728 tun** stavebního odpadu, z toho bylo na odstranění formou recyklace předáno **14.346,16 tun** – což činí **cca 30%**.

Odůvodnění: V roce 2009 nebylo možno splnit cílovou hodnotu recyklace 57% z důvodu charakteru převládajících prací. V loňském roce byl prováděn převážný objem zemních prací na stavbě „**Brno-VMO Dobrovského B**“, kde bylo nutno uložit na skládky 7.113,41 t zeminy a na stavbě „**Praha - MO, Špejchar - Pelc Tyrolka**“, kde středisko 2131 provádělo pro závod Pozemní stavitelství zemní práce a bylo zde nutno uložit na skládky 13.404 t zeminy. Především v městských aglomeracích se, bohužel, nedaří z důvodu nezájmu odběratelů využít zeminu jiným způsobem než je uložení na skládku.

K odstranění odpadu formou recyklace bylo předáno 30% všech vyprodukovaných odpadů. Dále v rámci předcházení vzniku odpadu byl některý materiál recyklován (166 401,73 tun) a dále použit na stavbách. Pokud by tento materiál byl předán formou odpadu, byla by cílová hodnota vysoce překročena.

Cíl 03/09: Snížení environmentálních dopadů stavby ČD Brno, 1. část odstavného nádraží, 1. etapa

Program 20-14/09, 20-15/09, 20-16/09

Odpovědný: vedoucí zaměstnanci VDS, stř. 2089

Termín: 01/2010

PLNÍ SE PRŮBĚŽNĚ - viz. Program 20-14/09 - Zkušební provoz myčky probíhá od 25.1.2010 - nelze zatím vyhodnotit úsporu vody. Bod č.5 Programu přechází do roku 2010.

- viz. Program 20-15/09 - rok 2008 - 3 186 088,- Kč.
- rok 2009 - 1 942 774,- Kč. - t.j. snížení o 39%.
- viz. Program 20-16/09 - Byla zaevidována 1 stížnost: pí Gajdičarová, ul. Výpravní (vrtání pilot na ul. Košiláčova) stížnost řešena operativně.

Cíl 04/09. Snížení spotřeby tepla v provozní budově areálu Světlá celkovým zateplením budovy.

Program 20-17/09

Odpovědný: Juraj Laporčák, ŽS REAL, a.s.

Termín: 01/2010

PLNĚNO částečně - PD zpracována, realizace odložena na rok 2010.

Cíl 05/09: Oprava sociálních zařízení v budově ELMA v areálu Světlá vč. osazení úsporných zařízovacích předmětů.

Program 20-18/09

Odpovědný: Ing. Fr. Růžička, ŽS REAL, a.s.

Termín: 01/2010

SPLNĚNO - dílo bylo převzato od dodavatele dne 31.8.2009. Cena díla 1 186 760 Kč. bez DPH.

Cíl 06/09: Snížení spotřeby hydraulických olejů o 5% a prodloužení životnosti vybraných stavebních strojů divize Dílny a doprava

Program 20-19/09

Odpovědný: p. Ladislav Králíček, ved. stř. 2054

Termín: 01/2010

SPLNĚNO - k datu 30.11.2009 bylo namontováno celkem 8 ks přídavné filtrace v ceně 212 477,40 Kč., bez DPH. Snížení spotřeby hydraulických olejů o 5% bude možno vyhodnotit min. po roce provozu mikrofiltrace Kleenoil na stavebních strojích.

6.3.2 Vyhlášené cíle na rok 2010

Cíl 1/08: V souladu s Plánem odpadového hospodářství OHL ŽS, a.s. využívat zpětného odběru vybraných výrobků a využití odprodeje odpadů.

Cíl 2/08: V souladu s Plánem odpadového hospodářství OHL ŽS, a.s. zvýšit množství předávaných stavebních odpadů k využití formou recyklace.

Cíl 03/09: Snížení environmentálních dopadů stavby ČD Brno, 1. část odstavného nádraží, 1. etapa

Cíl 04/09: Snížení spotřeby tepla v provozní budově areálu Světlá celkovým zateplením budovy.

Cíl 03/10: Snížení negativních environmentálních dopadů a snížení rizika nahodilého úniku provozních kapalin prostřednictvím obměny vybavenosti výrobních útvarů závodu

Zpracoval: Marcela Vurbalová Bc. Jan Kovařík
Systemový inženýr výrobního provozu specialista pro systémy řízení DS

Schválil: p. Václav Bartoněk
výkonný ředitel pro Dopravní stavby
člen představenstva OHL ŽS, a.s.

Ing. Josef Rezek
ředitel sekce Železnice

Ing. Karol Hlaváč
ředitel sekce Silnice a Mosty

Ing. Pavel Kovařík
ředitel sekce Technologie

Dne: 30.4.2010

Vydavatel: OHL ŽS, a.s., závod Dopravní stavby
Burešova 938/17, 602 00 Brno – střed

Kontakt:

OHL ŽS, a.s.,

Burešova 938/17, 660 02 Brno – střed

IČO: 463 42 796

DIČ: CZ-46342796

Bankovní spojení: 750762/0100, KB Brno- město

Závod Dopravní stavby

Burešova 938/17, CZ – 660 02 Brno - střed

pan Václav Bartoněk, výkonný ředitel pro Dopravní stavby

Tel.: +420 541 572 115, Fax.: +420 541 572 542

e-mail: zs_20@ohlzs.cz

